

Buletin de sănătate PNRR

---

nr. 6/2023

4 frâne care țin PNRR blocat

Buletin de Sănătate nr.6/2023

4 frâne care țin PNRR blocat

autori: Vlad Iliina, Cristian Ghinea, Marius Vasiliu

Cuprins

Situație jaloane T1 2023 la finalul lunii martie.....	2
Stadiul îndeplinirii jaloanelor în termenele din PNRR pe fiecare trimestru	3
Reforma pensiilor: blocaje pe linie	3
4 mari probleme care țin PNRR pe loc.....	4
1. Cererile de plată. Știm că vom pierde bani, urmează să aflăm cât de mare este pierderea	4
2. Investițiile. Întârzie intrările de bani, riscăm să întârzie și plățile	8
3. Negocierile privind reducerea alocării din PNRR. Știm că trebuie făcută, nu știm ce soluții are Guvernul	9
4. Negocierea pentru REPowerEu, +1,4 miliarde de euro pentru România.....	11
Previziuni pentru 2024.....	12
Analiză detaliată jaloane T1 2023 conform indicatorilor de implementare	16

Situație jaloane T1 2023 la finalul lunii martie

Total jaloane	Îndeplinite	În întârziere
		
13	0	13

Am discutat de mai multe ori dacă să continuăm să facem acest raport de monitorizare pe baza termenelor de îndeplinire a țintelor și jaloanelor din PNRR sau să urmărim strict cererile de plată, atunci sau dacă ele sunt depuse. **Guvernul a renunțat să mai respecte termenele din PNRR. Vom sta cu sufletul la gură pentru fiecare cerere de plată** a fost titlul ultimului nostru Raport de Sănătate PNRR. Situația este astăzi și mai complicată.

Atunci când PNRR a fost gândit și scris, el reprezenta o foaie de parcurs cu termene și programare precise, cu pași care trebuiau parcurși la timp pentru a fi posibil să modernizăm România în 5 ani cât nu a fost modernizată în 30 de ani.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României este unul realist dacă este susținut de foarte multă muncă, a spus-o în repetate rânduri și Comisia Europeană, care a apreciat programul care cuprindea reforme care ne-au lipsit chiar și de când am aderat la UE. **Dacă nu le facem acum, când aceste reforme sunt recompensate cu bani, va trebuie să transferăm aceste așteptări către o altă generație.**

Stadiul îndeplinirii jaloanelor în termenele din PNRR pe fiecare trimestru

Trimestru	Total jaloane	Jaloane îndeplinite	Jaloane în întârziere sau blocate
			
T1 2023	13	0	13
T4 2022	55	35	20
T3 2022	24	9	15
T2 2022	27	16	11
T1 2022	24	19	5
T4 2021	21	13	8
Total	164	92	72
		56%	44%

Reforma pensiilor: blocaje pe linie

Un exemplu al haosului în care se află acum implementarea PNRR: în spațiul public încă vorbim de **reforma pensiilor speciale**, pe care ar fi trebuit să o finalizăm de anul

trecut, în timp ce tocmai **am ratat aproape pe tăcute reforma sistemului public de pensii. La finalul trimestrului ar fi trebuit să avem legea în vigoare.**

O reformă care se adresează majorității covârșitoare a pensionarilor României și care trebuie să aducă echitate în sistem. **Foarte important, noua reformă trebuie să pună capăt practicii de creștere a pensiilor din pixul politicianilor și să instituie o formulă de calcul care să le mărească automat, la termene fixe, în funcție de inflație, creștere economică etc. Despre această reformă politicienii Coaliției aproape că nu vorbesc deloc.** În acest moment, Guvernul abia a venit cu un proiect în Parlament. În același timp, jalonul legat de sustenabilitatea pensiilor din cadrul Pilonului 2, care face parte din Cererea de Plată nr.2, a fost trimis înapoi de Comisie pentru a fi modificat și actualizat conform prevederilor PNRR.

4 mari probleme care țin PNRR pe loc

Sunt patru mari frâne trase care în acest moment sufocă viitorul PNRR-ului României. Oricare dintre ele poate într-un final să sufocă viitorul României moderne.

Să le luăm pe rând:

1. Cererile de plată. Știm că vom pierde bani, urmează să aflăm cât de mare este pierderea

Ultima cerere de plată depusă de România este Cererea de Plată numărul 2 (CP2), cea care corespunde țințelor și jaloanelor din Trimestrul 1 și Trimestrul 2 ale anului trecut, 2022. Conform calendarului estimativ asumat de Guvernul României în Aranjamentele Operaționale, această cerere de plată ar fi trebuit depusă în august/septembrie 2022, astfel încât să existe șanse ca banii să intre în țară până la finalul anului. Acest lucru nu s-a întâmplat pentru că:

1. Evaluarea Cererii de Plată numărul 1 a fost prelungită pentru că anumite jaloane nu erau îndeplinite corespunzător; A durat până în septembrie ca acestea să fie refăcute.

2. Nici jaloanele aferente Cererii de Plată numărul 2 (CP2) nu au fost gata la termenele stabilite.

CP2 a fost depusă la 15 decembrie 2022, iar Comisia a indicat, la o primă evaluare, peste 25 jaloane care nu corespundeau minimal cerințelor din PNRR. A fost o cerere de plată depusă forțat, în mare parte din considerente politice, iar Ministerul Investițiilor și Fondurilor Europene știa că aceste probleme există.

Comisia a decis să prelungească și evaluarea acestei cereri de plată cu alte două luni. În ultima lună și jumătate, Comisia a transmis României două serii de solicitări de clarificări pe jaloanele cu probleme, în special pe cel legat de transpunerea în legislație a Directivei avertizorului de integritate și pe cel legat de decarbonizarea sectorului energetic. Doar **Jalonul 430 Intrarea în vigoare a legii privind protecția denunțătorilor**, aferent și el CP2, are o întârziere mai mare, de peste 12 luni.

Există însă și alte jaloane problematice în afara acestora două, mai puțin mediatizate. Este vorba, de exemplu, de alte două jaloane pe energie - Jalonul 129 - [Semnarea contractelor pentru construirea unei capacități de electrolizoare noi de cel puțin 100 MW](#) și Jalonul 133 [Semnarea contractelor pentru proiecte de cogenerare de înaltă eficiență pe gaz și încălzire centralizată](#). Ambele jaloane sunt, la momentul publicării acestui raport, întârziate de 9 luni, din cauză că Ministerul Energiei folosește alte formule de calcul, pentru a păcăli Comisia că totul este ok.

Pentru a fi rezolvate satisfăcător, Ministerul Energiei trebuie să vină cu o soluție de urgență în următoarele două săptămâni.

Evaluarea oficială pentru CP2 va veni la mijlocul lunii aprilie, după Paște. La 4 luni de la depunere. Dacă ne făceam treaba la timp am fi putut avea de anul trecut banii în conturi, alte 2,8 miliarde de euro.

Toată această prelungire a evaluării CP 2 va duce, inevitabil, și la amânarea față de calendarul programat pentru depunerea Cererii de Plată numărul 3. În Aranjamentele Operaționale, aceasta este prevăzută pentru a fi depusă cel târziu în luna martie a acestui an.

Este evident că această cerere de plată va fi mult întârziată și va ridica la fel de multe probleme în evaluare precum primele două cereri de plată – este Cererea de Plată aferentă jalonului privind reforma pensiilor speciale. Acest jalon avea termen de finalizare sfârșitul anului 2022, proiectul de Lege se află încă în Parlament și, în forma actuală, nu corespunde cerințelor din PNRR.

Marcel Boloș, ministrul MIPE, a și sugerat public că guvernul ia în considerare varianta de a nu îndeplini intenționat acest jalon și să nu facă reforma pensiilor speciale. Această declarație a venit după ce Comisia Europeană a publicat un Ghid prin care explică felul în care vor fi tăiați banii pentru jaloanele sau țintele care nu sunt îndeplinite, inclusiv cele la care statele membre “renunță” în modul anunțat de Boloș.

Cum se taie banii?

Între timp, Comisia Europeană a lămurit și metodologia prin care se vor suspenda și apoi tăia bani dintr-o cerere de plată pentru neîndeplinirea unui jalon. Am explicat pe larg acest mecanism în documentul [Primăvara de foc pentru PNRR: Ce înseamnă plățile parțiale? Cum se schimbă PNRR în aprilie? Ce se adaugă la PNRR prin REPowerEU?](#), publicat la începutul lunii, pe tema schimbărilor care au loc legate de Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Până recent, modul în care Comisia putea opri parțial, dar și elibera parțial banii dintr-o tranșă nu era clar. Printr-o comunicare din 21 februarie 2023 și sub un limbaj foarte tehnic, Comisia a lămurit cum va interpreta acel “în mod proporțional” din Regulamentul PNRR, în cazul statelor care nu îndeplinesc toate jaloanele aferente unei Cereri de plată.

Pe scurt: se împarte bugetul PNRR la numărul de jaloane și ținte, pe granturi și împrumuturi. În cazul României, în total sunt 296 de jaloane/ținte aferente granturilor și 211 jaloane/ținte aferente împrumuturilor. Deci:

- **48,1 milioane euro este valoarea unitară pentru un jalon/țintă aferent granturilor**

- **70,8 milioane euro este valoarea unitară pentru un jalon/țintă din împrumuturi**

Fiecărui tip de reformă i se mai aplică un coeficient, adică ținta/jalonul se înmulțește cu acest coeficient a cărui valoare este mai mare pentru reformele importante și mai mică pentru investiții. De exemplu în cazul unei reforme la nivel de lege, valoarea acestui coeficient este de 5.

La această sumă rezultată după aplicarea coeficientului se mai adaugă încă un coeficient suplimentar, așa numit "upward adjustment".

Ce este acest "upward adjustment" și care este valoarea lui?

Ei bine, acest coeficient suplimentar este stabilit pe baza a 2 factori, unul obiectiv, celălalt eminentamente subiectiv:

- Cel obiectiv are în vedere importanța reformei în contextul obiectivului general al PNRR. În acest sens mai trebuie precizat că 3 dintre reforme sunt considerate pilonii de bază ai PNRR – decarbonarea, reforma pensiilor speciale și guvernanta companiilor de stat. Evident valoarea "upward adjustment" este mai mare pentru aceste 3 reforme decât pentru legea avertizorului de integritate, de exemplu.
- Cel subiectiv are în vedere practic încrederea pe care o prezintă Guvernele în fața Comisiei Europene, pe baza acțiunilor și comportamentelor anterioare. În cazul României, nivelul este unul foarte scăzut (Guvernul a mințit în ambele cereri de plată trimise până acum. În plus dezbaterile și poziționările membrilor coaliției sunt publice și evident că ajung și la cunoștința Comisiei). Acest lucru are ca efect o altă creștere pentru "upward adjustment".

La Jalonul privind avertizorul de integritate formula de calcul ar fi fost asta:

48,1 milioane euro x 5 (valoarea coeficientului aferent reformelor legislative importante) x 3 (valoarea "upward adjustment", luând în considerare și încrederea COM în Guvernul Ro de a-și respecta angajamentele) = **721,5 milioane de euro.**

Acum să facem calculele și la Cererea de Plată 3 care include reforma pensiilor speciale și pe cea a guvernantei la companiile de stat - cunoscând modul de lucru la nivelul Comisie Europene, cel mai probabil Comisia va proceda astfel:

48,1 milioane euro (valoare Jalon neîndeplinit aferent granturi) x 5 (valoarea coeficientului aferent reformelor legislative importante) x 6 (valoarea "upward adjustment" în cazul reformelor majore, luând în considerare și încrederea Comisiei în Guvernul României de a-și respecta angajamentele) = **1,44 miliarde de euro**.

Și asta e varianta optimistă. Pentru că ar putea fi suspendată întreaga Cerere de Plată 3. În urma vizitei de la sfârșitul lunii martie a șefei Unit Recover a Comisiei Europene am aflat că actuala Coaliție a fost avertizată cu blocarea practic a PNRR pentru refuzul de a face și reforma modului de numire a conducerii la companiile de stat, proiectul de lege aprobat în Senat aducând și mai multe excepții în condițiile în care jalonul din PNRR obligă la eliminarea tuturor acestor excepții care să permită astfel doar numirea profesioniștilor.

2. Investițiile. Întârzie intrările de bani, riscăm să întârzie și plățile

Indiferent de ce se întâmplă cu cererile de plată, regulamentul Mecanismului De redresare și Reziliență prevede că toate plățile contribuțiilor financiare către statele membre trebuie efectuate până la 31 decembrie 2026. Excepțiile de la acest termen pot fi acordate în condiții extraordinare, dar în niciun caz dacă lucrările nu sunt finalizate. Reformele și investițiile au ca termen de implementare data de 31 august 2026.

Întârzierea cu care depunem cererile de plată, întârzierile cu care acestea sunt evaluate din cauza neîndeplinirii corecte a jaloanelor, toate acestea conduc la primirea banilor cu întârziere fiind astfel influențat fluxul de bani pentru investiții. Numai pe investițiile majore au fost semnate contracte de peste 10 miliarde de euro. Am avut, conform Regulamentului MRR, obligația de a angaja 70% din valoarea componentei de granturi (14,2 miliarde, în prezent) până la finalul lui 2022. Iar toate investițiile de până la totalul alocat din PNRR vor trebui făcute până în 2026.

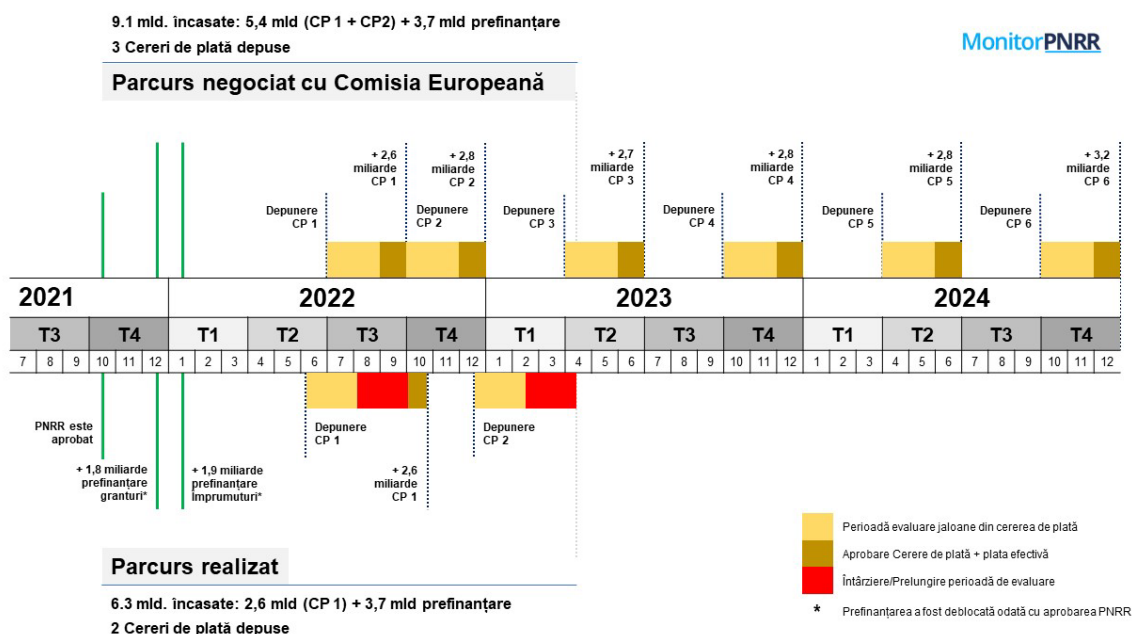
În acest moment, situația intrării banilor din PNRR este următoarea și este neschimbată din octombrie 2022:

3,7 miliarde euro din prefinanțare, viraji odată cu aprobarea PNRR + 2,6 miliarde euro pentru Cererea de Plată nr.1 = **6,3 miliarde euro**

Dacă ar fi fost respectat programul depunerii cererilor de plată și jaloanele ar fi fost îndeplinite, situația intrării banilor în țară ar fi trebuit să arate astfel:

3,7 miliarde euro din prefinanțare, viraji odată cu aprobarea PNRR + 2,6 miliarde euro pentru Cererea de Plată nr.1 + 2,8 miliarde euro pentru Cererea de Plată nr.2 = **9,1 miliarde de euro.**

La care s-ar fi adăugat în luna mai alte 2,6 miliarde euro cu care am fi acoperit deja aproape toate investițiile demarate deja.

3. Negocierile privind reducerea alocării din PNRR. Știm că trebuie făcută, nu știm ce soluții are Guvernul

Potrivit Regulamentului Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR), fiecărui stat membru i-a fost alocat un buget maxim pentru PNRR, compus dintr-o componentă de granturi (bani gratis) și una de împrumuturi (pe care le contracta Comisia Europeană

la ratingul său, mult mai favorabil decât al României). Formula pe baza căreia a fost calculată fiecare alocare totală cuprindea o serie de indicatori precum PIB sau creșterea economică în timpul pandemiei. MRR este un program care are ca principal scop să ajute statele UE să treacă peste problemele cauzate, inclusiv în economie, de pandemia de Covid 19 și să le ajute să facă față mai bine unor provocări ulterioare. Să se modernizeze și să devină mai reziliente pe termen lung.

În momentul în care s-au făcut aceste alocări, o serie dintre acești indicatori, în special cei legați de creșterea economică din 2020, erau doar estimări iar cifrele finale au venit abia mai târziu. Regulamentul MRR prevedea ajustarea acestor alocări în funcție de datele finale, iar acest lucru trebuie făcut anul acesta. Pentru că România a avut o creștere economică reală mai mare decât cea estimată în momentul stabilirii alocării financiare, bugetul PNRR, în particular alocarea din granturi, a scăzut cu 15%, adică 2,1 miliarde de euro. Aproape toate statele membre sunt în această situație iar quantumul acestei diminuări era cunoscut încă de anul trecut.

De ce se face discuția acum? Pentru că se apropie termenul din Regulament pentru această modificare. Deci și România are termen până la finalul lunii aprilie (mai puțin de 30 de zile) să agreeze cu Comisia Europeană această modificare.

Ce soluții are România în această situație?

- Să reducă unele dintre investiții procentual până la acoperirea celor 2,1 miliarde (nu este de dorit)
- Să taie o serie de investiții (nu este de dorit)
- Să acopere din bugetul național investițiile pe care le scoate din PNRR (nu este fezabil în condițiile bugetului României)
- Să apeleze la opțiunea oferită de Comisia Europeană și să acopere banii tăiați din componenta de granturi prin suplimentarea bugetului componente de împrumuturi. Și să continue în acest fel implementarea completă a PNRR. Rata dobânzii la care Comisia Europeană s-a împrumutat pentru a finanța partea de împrumuturi este la dobânzi extrem de avantajoase pentru România (în octombrie anul trecut statul român se împrumuta la 9,13%). Atunci când a ieșit pe piețele internaționale pentru a se împrumuta pentru finanțarea Mecanismului

de Redresare și Reziliență, Comisia Europeană a făcut-o la rate ale dobânzii între 0,055% pentru și 1,20%, în funcție de scadență. **(de preferat, România nu poate și nici nu va obține prea curând de nicăieri bani de investiții atât de “ieftini”).**

Există însă și condiții pentru această renegotiere a PNRR pentru reducerea alocării:

- orice tăiere sau renunțare trebuie justificată
- nu se poate renunța la reforme, nu pot fi afectate reformele majore
- guvernul trebuie să demonstreze că este decis să continue reformele asumate (nu să taie pur și simplu ce nu-i convine)
- să fie propuse pentru renunțare numai investițiile care au șanse mici să poată fi finalizate până în 2026. Asta implică să existe o analiză de risc adevărată în propunerea statului membru.
- Să nu afecteze țintele de 37% pentru “verde” și cea de 20% pentru digital din alocarea totală a PNRR.

România este în întârziere și cu această negociere, deși știa că va trebui să o facă încă de la începutul anului trecut. Nu există o asumare oficială a jaloanelor și țintelor la care Guvernul a decis să renunțe sau să le transfere pe împrumuturi. În spațiul public a circulat un proiect de propunere dar care nu a mai fost pus pe masa guvernului pentru aprobare. Au existat discuții informale cu Comisia Europeană pe planul de reducere al României, acesta a fost retrimis la București pentru „actualizare”.

4. Negocierea pentru REPowerEU, +1,4 miliarde de euro pentru România. Guvernul insistă cu irigațiile pe care Comisia nu le consideră “verzi”

Componenta REPowerEU urmează să fie adăugată în Planurile Naționale de Redresare și Reziliență ale tuturor statelor UE și are ca obiectiv să sprijine statele

membre să accelereze tranziția la sursele verzi de energie, să reducă dependența de gazele din Rusia și să implementeze măsuri de eficiență energetică. Alocarea României prin această componentă, care se adaugă la PNRR, este de 1,4 miliarde de euro. Procedura de adăugare prevede un addendum la PNRR. Înainte însă, România trebuie să prezinte un plan care trebuie să parcurgă aceiași pași ca la aprobarea inițială a PNRR.

Și aici ne blocăm din nou.

Soluția simplă pentru REPowerEU ar fi fost să suplimentăm alocările pentru măsurile deja existente în PNRR și care răspundeau cerințelor programului: eficiență energetică, hidrogen etc. Aceasta era o variantă. Guvernul, și în special MIPE, care este coordonator, a ales să vină cu o serie de propuneri noi. Printre acestea același plan fantezist cu irigațiile, proiect care a fost deja respins de două ori de către Comisie și care presupune să punem panouri solare peste canalele de irigații din vremea lui Ceaușescu și să zicem că sunt “verzi”. MIPE a pus în dezbatere publică un proiect de REPowerEU care conține aceste proiecte. Este o încăpățănare a actualei Coaliții de a insista cu acest proiect care ne va costa în final, noi și noi întârzieri. Planurile pentru RePowerEU trebuie depuse și ele tot până la sfârșitul lunii aprilie 2023. Și pentru că investițiile din REPowerEU trebuie finalizate până tot până în 2026, la fel ca pentru PNRR, ar fi de preferat proiectele mature, gata de implementare sau deja începute. Acest termen este recomandat pentru a nu se întârzia aprobarea și deblocarea fondurilor dincolo de 2023 (Până când nu se trimit oficial propunerile de modificare a PNRR, ajustări și REPowerEU, nu poate fi depusă Cererea de Plată 3) situație care ar lăsa statelor respective mai puțin timp pentru implementare.

Previziuni pentru 2024

Anticipam în [precedentul Buletin de sănătate al PNRR](#) trei scenarii. În scenariul cel mai negru Cererea de Plată numărul 2 ar fi fost blocată, ceea ce practic ar genera blocarea investițiilor. Spunea premierul Ciucă zilele trecute că avem semnate contracte în PNRR de 11 miliarde de euro. Știrea asta ar trebui să ne bucure, însă din păcate nu o face, pentru că nu doar că banii primiți pînă acum nu acoperă această sumă, dar există un risc foarte mare să nu putem recupera în acest an niciun euro din

decalajul financiar. Practic asta înseamnă deja cel puțin 2 miliarde de euro deficit la bugetul de stat, fără să luăm în calcul contractele care se vor semna în continuare.

Am explicat mai sus că, potrivit graficului de plăți, la acest moment ar fi trebuit să avem primite în conturi de la Comisei 9,1 miliarde de euro. Suntem în aprilie și Cererea de plată numărul 2, depusă oricum cu 3 luni întârziere față de calendarul asumat, se află încă în evaluare. Zilele trecute Guvernul a mai primit un ultim termen pînă după Paște pentru a rezolva mai multe dintre problemele pe care le ridică jaloanele și țintele de pe această cerere. Cauza o reprezintă inclusiv faptul că oficialii de la București au încercat să fenteze Bruxelles-ul pe modelul “n-am înțeles bine întrebarea”: au trimis pentru clarificare date care nu răspundeau exact întrebărilor, dar aveau o oarecare legătură cu contextul.

Nici după Paște însă nu există, la acest moment, certitudinea primirii tranșei a doua în integralitate. Mai degrabă semnalele ne conduc către o plată parțială, suma suspendată urmînd să fie chiar în integralitate, deși MIPE prezintă într-o notă internă un risc de doar 1,4 miliarde de euro.

În 2023, în calendarul negociat cu Comisia, România avea programate plăți de 5,5 miliarde de euro. Deci, dacă am fi fost în grafic cu jaloanele și țintele din PNRR – inclusiv pe 2022, ceea ce nu s-a întîmplat - la sfîrșitul lui 2023 am fi putut avea încasați 14,6 miliarde de euro, sumă care probabil ar fi acoperit investițiile contractate.

De data aceasta, pentru cele 2 cereri de plată din acest an, (Cererea 3 de 2,7 și Cererea 4 de 2,8 miliarde de euro) avansăm un scenariu mai degrabă realist, decît unul negru. Și anume că nu vom primi nici un euro. Pentru că Guvernul păstrează aceeași abordare păguboasă. Și dacă pînă de curînd problema majoră o reprezenta reforma pensiilor speciale pe care Coaliția refuză să o realizeze, a mai apărut o altă problemă la fel de importantă – refuzul practic de a renunța la numirile politice în companiile de stat (**guvernanța corporativă**). În Parlament, prin amendamentele PSD, au fost adăugate mult mai multe excepții decît existau în varianta inițială, în condițiile în care jalonul prevede eliminarea tuturor excepțiilor.

Data fiind importanța deosebită a celor 2 reforme care se regăsesc, ambele, în Cererea de Plată numărul 3, pe care Guvernul ar trebui să o trimită pînă la sfîrșitul lunii iunie, pe baza formulei de calcul stabilită de către Comisia Europeană, toată suma

ar urma să fie suspendată. Și cum procesul de evaluare va fi unul de durată, nici Cererea de plată numărul 4 nu va putea fi depusă în acest an.

Așadar, singurii bani pe care realist ne putem aștepta în acest moment că îi vom primi în acest an sunt cel mult 1,4 miliarde de euro, și aceia pe care puteam să-i fi primit în 2022.

Există însă o soluție chiar și în acest ultim ceas. **Mesajul nostru pentru guvern este acesta:**

- **Nu mai încercați să fentați evaluarea Comisiei. Rezolvați până la Paște toate observațiile de la Cererea de Plată 2.**
- **Până la sfârșitul lunii iunie, eliminați pensiile speciale și renunțați la numirile politice în companiile de stat, ca să putem lua toți banii și la timp din Cererea de plată 3.**
- **Trimiteți propuneri rezonabile de modificare a PNRR (pentru a nu întârzia suplimentar depunerea Cererii de Plată numărul 3).**

Despre Raport – Cum facem monitorizarea

Urmărim procesul de îndeplinire a țințelor și jaloanelor, trimitem cereri de informații pe legea 544 pentru lămuriri și le analizăm pe baza experienței din timpul negocierilor pe care le-am purtat pentru realizarea PNRR.

Luăm textele adoptate de guvern, le comparăm cu ce apare în PNRR și anticipăm care va fi reacția Comisiei.

Discutăm cu oameni din ministere și de la Comisie, off the record – încrucișăm informațiile astfel încât să ne asigurăm că avem informația factuală corectă.

Evident, ne putem înșela, sau situația se poate schimba, este tot o negociere, unde guvernul român trebuie să argumenteze. Comisia are unele jaloane pe care le

consideră, de facto, mai importante decât altele, iar decizia sa de acceptare este unilaterală.

Scopul analizei noastre este de a da o evaluare din exterior asupra procesului de implementare a PNRR. **Scopul nostru este să sprijinim implementarea cu succes a PNRR, chiar și prin presiune publică, pentru că este dovedit faptul că presiunea publică funcționează pentru a capacita administrația publică.** Vrem ca PNRR să fie un succes. Pentru noi toți, ca societate.

Indici de evaluare a Jaloanelor în raport și pe MonitorPNRR.ro

			
<p>Îndeplinit</p> <p>Jalonul sau ținta este raportat(ă) ca implementat(ă) de către guvern.</p> <p>Comisia Europeană a acceptat sau este pe cale de a accepta finanțarea aferentă acestui jalon/acestei ținte.</p>	<p>În derulare /implementare</p> <p>Jalonul sau ținta este în implementare, guvernul având măsuri în derulare care pot conduce la îndeplinirea la timp. Comisia Europeană nu a ridicat semnale de alarmă cu privire la riscul de implementare.</p>	<p>În întârziere</p> <p>Jalonul sau ținta este în implementare, guvernul având măsuri în derulare, dar care deja sunt întârziate sau cu risc de a depăși termenul prevăzut.</p>	<p>Blocat/în pericol</p> <p>Jalonul/ținta este blocat în procesul de implementare. Măsurile propuse sau adoptate de guvern nu sunt adecvate sau suficiente.</p> <p>Comisia Europeană a ridicat sau este iminent să ridice semnale de alarmă cu privire la îndeplinirea jalonului/țintei.</p>

Legendă:

Cum citim jaloanele: Numărul din față este indicatorul oficial din PNRR al jalonului/țintei. C reprezintă Componentă și numărul următorul este ordinea componentelor. R este Reformă, I este Investiție. De exemplu, **2 C1 R1**: Este vorba de jalonul numărul 2 din PNRR, Componenta 1, Reforma 1. Aceasta este numerotarea oficială din PNRR. Toate textele în albastru cu numele jaloanelor sunt linkuri active spre baza de date MonitorPNRR.eu)

Analiză detaliată jaloane T1 2023 conform indicatorilor de implementare

● **41 C2 – I5 [Adoptarea conceptului de proiect pentru lucrările de modernizare a protecției împotriva inundațiilor](#)**

Responsabil: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Scurtă descriere

Trebuie adoptat un conceptul de proiect pentru lucrările de modernizare a protecției împotriva inundațiilor care vor cuprinde: refacerea a cel puțin 6 structuri deteriorate de reținere a aluviunilor pentru a instala măsuri longitudinale (scări de pești și debit ecologic); construirea a cel puțin 30 de construcții aluvionare noi, inclusiv scări de pești și debit ecologic, cu o înălțime maximă de 5 m; cel puțin 4 ha de teren refăcute prin reîmpădurire, plivire sau construire de garduri de vegetație; cel puțin 30 km de albie torențiale restaurate.

Stadiu

În întârziere

● **108 C5 - I3 [Instituirea unor scheme de certificare în domeniul performanței energetice a clădirilor](#)**

Responsabil: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

Scurtă descriere

Se vor institui cel puțin 10 scheme de certificare pentru lucrătorii și specialiștii în construcții. Certificările se vor furniza în cadrul programelor de formare sub forma unor cursuri de scurtă durată. Cursurile de formare vor fi dedicate îmbunătățirii competențelor profesioniștilor și ale lucrătorilor în contextul renovării energetice a clădirilor.

Stadiu

În întârziere

● 126 C6 - R4 Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului legislativ, implementarea Strategiei naționale privind hidrogenul

Responsabil: Ministerul Energiei

Scurtă descriere

Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului de reglementare pe baza Strategiei naționale dedicate hidrogenului și a planului de acțiune aferent. Modificările vor elimina orice obstacol legislativ și administrativ din calea dezvoltării tehnologiei hidrogenului din surse regenerabile și vor pune în aplicare măsurile necesare pentru dezvoltarea întregului lanț valoric al hidrogenului din surse regenerabile.

Stadiu

În întârziere, consultările au fost demarate dar modificările legislative nu au intrat în vigoare.

● 207 C8 – R4 Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului fiscal (Legea nr. 227/2015) și a legislației de extindere a impozitării ecologice

Responsabil: Ministerul Finanțelor

Scurtă descriere

Noua lege va modifica Codul fiscal prin punerea în aplicare a recomandărilor rezultate în urma revizuirii sistemului fiscal (a se vedea [jalonul 205](#)) pentru a se asigura că sistemul fiscal contribuie la promovarea și menținerea unei creșteri economice durabile. Aceste modificări vor fi introduse treptat până în ianuarie 2024.

Stadiu

În întârziere. Guvernul a aprobat pe 5 aprilie o Ordonanță de Urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum și a Ordonanței Guvernului nr. 6/2019 privind instituirea unor facilități fiscale. Indicatorul de implementare a reformei este intrarea în vigoare a Legii.

● 214 C8 – R6 Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește dispozițiile Legii nr. 127/2019

Responsabil: Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Casa Națională de Pensii Publice

Scurtă descriere

Noua lege a pensiilor va asigura sustenabilitatea fiscală a sistemului de pensii, precum și echitatea, respectarea principiului contributivității, caracterul adecvat al pensiilor mici/minime/sociale și înlocuirea dispozițiilor Legii nr. 127/2019 (inclusiv cele referitoare la perioada de contribuție fixă de 25 ani).

Eventualele modificări în cursul procesului legislativ ar trebui să respecte obiectivul privind stabilitatea cheltuielilor cu pensiile ca procent din PIB, prin includerea, atunci când este necesar, a unor modificări ale parametrilor cu rol de compensare.

Reforma va conține următoarele elemente:

- va introduce **o nouă formulă de calcul pentru pensiile noi și pensiile în curs de plată**. Parametrii formulei vor fi aleși cu atenție, în conformitate cu obiectivul urmărit în ceea ce privește nivelul cheltuielilor cu pensiile ca procent din PIB (9,4 % din PIB). În plus, parametrii respectivi nu vor permite creșteri ad-hoc ale

nivelurilor pensiilor; Formula detaliată elimină a priori indicele de corecție, se bazează pe numărul de puncte obținute de fiecare beneficiar în conformitate cu principiul contributivității și aplică un mecanism de indexare a pensiilor care nu mai permite majorări ad-hoc.

- va introduce **o nouă regulă de indexare a pensiilor** în funcție de nivelul cheltuielilor cu pensiile ca procent din PIB și mecanisme de combatere a indexării ad-hoc.

Stadiu

În întârziere. Un proiect de lege a fost recent depus în Parlament, după expirarea termenului din PNRR.

● 315 C2 – R5 Intrarea în vigoare a Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor

Responsabil: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

Scurtă descriere

Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor va pune în aplicare, printre altele: reducerea sarcinii administrative, reducerea termenelor pentru emiterea actelor administrative, precum și introducerea de noi mecanisme pentru a asigura procese administrative mai eficiente, digitalizate și de calitate în construcții, inclusiv structuri de planificare la nivelul zonelor urbane funcționale.

Stadiu

În întârziere, Legea se află momentan în Parlament la prima cameră, ar fi trebuit adoptată.

● 334 C11 – I1 Semnarea contractelor pentru lucrările de restaurare/renovare a siturilor incluse în cele 12 rute culturale

Responsabil: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Compania Națională de Investiții SA, Ministerul Culturii

Scurtă descriere

Semnarea contractelor pentru lucrările de renovare a clădirilor (castele, biserici, fortărețe) incluse în cele 12 rute culturale.

Stadiu

În întârziere, nu au fost semnate toate contractele.

● 336 C11 – R3 Semnarea contractelor pentru lucrările de construcție ale muzeelor

Responsabil: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Culturii, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Scurtă descriere

Semnarea contractelor pentru lucrările de construcție a noilor muzee dedicate opresiunii și conflictelor.

Stadiu

În întârziere, nu au fost semnate toate contractele

● 345 C11 – R3 Intrarea în vigoare a legii privind statutul lucrătorilor din sectorul cultural

Responsabil: Ministerul Culturii

Scurtă descriere

Un nou cadru legislativ privind statutul lucrătorilor din sectorul cultural va intra în vigoare, va include o gamă largă de politici și va propune măsuri concrete care să abordeze provocările specifice cu care se confruntă artiștii și care sunt menite să îi protejeze pe aceștia, cum ar fi: o definiție clară a încadrării în „muncă artistică” și „muncă culturală”, astfel cum sunt definite în documentele statelor membre și în

documentele UE, dispoziții din sistemele de protecție socială care să le permită lucrătorilor din sectorul cultural să aibă acces la prestații, cum ar fi șomajul, protecția sănătății, împrumuturile bancare, finanțarea, pensiile.

Stadiu

În întârziere, a fost adoptat de Guvern prin Orodnanță de Urgență pe 5 aprilie, merge acum în Parlament.

● 346 C11 – I5 - Investiție - Semnarea contractelor de finanțare pentru proiecte privind accesul la cultură în zone defavorizate

Responsabil: Ministerul Culturii, Administrația Fondului Național Cultural

Scurtă descriere

Contractele urmează să fie semnate între operatorii culturali și organismul de finanțare publică, pentru a stabili cadrul juridic de cheltuire a sprijinului pentru accesul la cultură în zonele rurale și în orașele mici cu servicii culturale publice reduse sau inexistente, prin proiecte culturale. Contractele vor fi atribuite în urma unei proceduri de licitație deschise și competitive.

Stadiu

În întârziere, apelurile au fost lansate, indicatorul de implementare este semnarea contractelor.

● 458 C15 – I2 Semnarea contractelor pentru înființarea, echiparea și operaționalizarea de servicii complementare pentru grupurile defavorizate

Responsabil: Ministerul Educației

Scurtă descriere

Serviciile complementare vor fi înființate, echipate și operaționalizate ca urmare a derulării etapizate a schemei de granturi (2 tranșe a câte 200 de unități și, respectiv

212 unități). Serviciile complementare pot fi servicii tip ludotecă, centru de joacă, centru multifuncțional etc. și vor fi dotate cu mese și scaune copii; saltele pentru odihnă copii; materiale și echipamente educaționale, inclusiv echipamente digitale (laptop, tablă smart, aparate de fotografiat și video digitale, covoare digitale pentru activități educative, tăblițe digitale pentru scris și desenat etc.); dulapuri pentru materiale și jucării și rafturi tip bibliotecă; mobilier pentru baie, inclusiv mobilier pentru schimbarea scutecelor; mobilier pentru spații administrative (birouri, scaune, dulapuri); mobilier și echipamente de bucătărie. Serviciile complementare vor fi în măsură să ofere sprijin educațional pentru până la 50 de copii cu vârsta cuprinsă între naștere și 6 ani per serviciu, pentru maximum 20.600 de copii.

Stadiu

O parte dintre contracte au fost semnate, Ministerul nu oferă date despre totalul contractelor semnate – indicator de implementare – vom considera jalonul în întârziere.

● 469 C15 – I5 Utilizatorii Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și ai instrumentului informatic MATE care au fost formați

Responsabil: Ministerul Educației

Scurtă descriere

Cel puțin 45.000 de utilizatori vor fi instruiți să utilizeze Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și Instrumentul informatic Mecanism de Avertizare Timpurie în Educație (MATE). Modulele cursului de formare trebuie să fie adaptate la: nevoile și competențele elevilor (educație favorabilă incluziunii), abordările didactice centrate pe elev, competența interculturală și evaluarea formativă, îmbunătățirea condițiilor de predare, îmbunătățirea competențelor socioemoționale ale elevilor pentru finalizarea învățământului obligatoriu etc.

Stadiu

Ministerul nu oferă date despre totalul utilizatorilor instruiți – indicator de implementare – vom considera jalonul în întârziere.

● **495 C15 – R7 Publicarea și implementarea unui plan de măsuri de reformare a guvernancei, inclusiv a programului de formare și îndrumare pentru manageri și inspectori**

Responsabil: Ministerul Educației

Scurtă descriere

Planul de măsuri de reformare a guvernancei va reforma politicile de resurse umane/recrutare a managerilor educaționali. Programul-pilot care va implica 60 de școli și va lua în considerare curriculumul școlar, guvernancea și managementul școlii și va identifica domeniile în care managementul și calitatea predării/învățării pot fi îmbunătățite.

Stadiu

În întârziere